

АСЕНОВГРАД НА СТРАНИЦИТЕ НА БЪЛГАРСКАТА И ГРЪЦКА ПЕРИОДИКА ПРЕЗ ВЪЗРАЖДАНЕТО

Мина Христемова

И най-беглият преглед на българската историческа книжнина ни убеждава¹, че тематъ за възрожденската периодика е доволно експлоатирана. В продължение на повече от век множество общи и частни изследвания проследяват нейната роля и значение, а обилната информация, която дава, активно се използва за реконструкция на миналото на селища и събития. Освен с безспорните си достоинства и научен принос част от публикациите са илюстрация и на това, че историографията ни все още не е изживяла романтичния си период, все още изучава и анализира събитията изолирано, от позицията на национални, политически и културни критерии и стереотипи, наследени от миналото. Гледната точка на „другия“, неговата дейност, достоинства и постиженията му, се предават на читателя в най-добрия случай фрагментарно и така се затруднява възприемането на историческия процес в неговата цялост. Повод за тези разсъждения ни дава фактът, че чуждоезичната периодика от XIX век е почти изцяло игнорирана от нашите учени. В някои от изследванията се споменава за приятелското отношение към българите на списваните в Цариград на френски език „Куриер д'Ориан“ и „Журнал де Константинопол“, но мотивите, еволюцията, параметрите и цената на това приятелство засега са скрити за читателя. Още по-плътна е завесата, спусната пред гръцката и прогръцки настроената периодика, излизаща в Цариград, Атина и Европа. Това за нас е необяснимо, особено четейки българските вестници и списания от епохата. Определян като трибуна на основния враг в църковно-просветната борба, гръцкият и прогръцки настроеният печат е четен внимателно от нашите журналисти, негови статии се препечатват изцяло или частично, широко се дискутират и полемизират отделни дописки.

В това отношение е достатъчно да посочим примера с вестник „Македония“. Съдържанието на първите му броеве е почти изцяло двуезично, а впоследствие списваните на гръцки статии, дописки и отзиви достигат до половината от всички публикувани материали. Така, макар и пречупена през мирогледа на съответния редактор, гледната точка на гърка достига до българина, нещо, което не можем да кажем за съвременния читател. Липсата на познание за гръцкия печат през Възраждането е особено осезателна при реконструирането на историята на селища,